

Prieskum: Aj bez propagácie by sa referenda už zúčastnilo 54,2 percenta občanov

- CZ24 News | 2. prosince 2022

SLOVENSKO: Podľa novembrového prieskumu agentúry AKO by na blížiaci sa januárové referendum o predčasných voľbách prišlo asi 54,2 percenta občanov. To by bolo viac ako zvyčajne chodí na všetky voľby okrem parlamentných

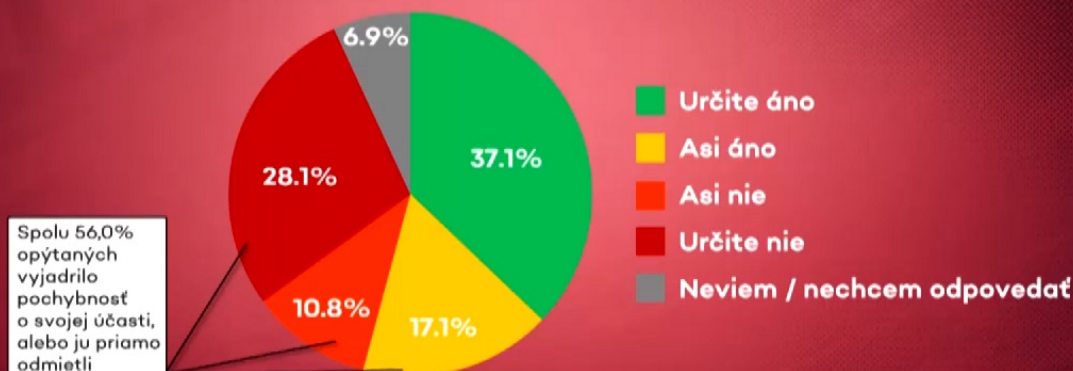

Podľa posledného prieskumu by sa nadchádzajúceho referenda týkajúceho sa predčasných volieb určite zúčastnilo 37,1 percenta občanov a ďalších 17,1 percenta uviedlo odpoveď „asi áno“. Odpovedať na otázku nevedelo 6,9 percenta opýtaných, asi by sa nezúčastnilo 10,8 percenta respondentov a určite by neprišlo 28,1 percenta ľudí.

Bol to klasický „panelový“ prieskum, ktorého sa v dňoch 8. – 11. novembra zúčastnilo vyše tisíc ľudí, ktorí tvoria po každej stránke priemer slovenskej populácie. Agentúra AKO ho robila pre reláciu TV Joj Na hrane.

Pripomeňme si: na to, aby referendum bolo vyhlásené za platné, musí sa ho zúčastniť viac ako 50 percent oprávnených voličov. Referendová otázka má znieť: „Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady (NR) SR je možné uskutočniť referendom alebo uznesením NR SR?“

21. JANUÁRA 2023 SA BUDE KONAŤ REFERENDUM O ZMENE ÚSTAVY, KTORÁ BY UMOŽŇOVALA
UKONČENIE VOLEBNÉHO OBDOBIA NR SR BUŤ REFERENDOM, ALEBO UZNESENÍM NR SR.
PLÁNUJETE ALEBO NEPLÁNUJETE SA TOHTO REFERENDA ZÚČASTNIŤ?
Zdroj: Agentúra AKO, CATI 1 000 respondentov, 8.11. - 11.11.2022

Prieskum agentúry AKO pre reláciu TV Joj Na hrane k účasti na referende o predčasných voľbách

Taká drobná nenápadná manipulácia...

TASR vo svojej tlačovej správe o výsledkoch prieskumu informuje z opačného pohľadu, keď konštatuje, že „spolu 56 percent vyjadrilo pochybnosť o svojej účasti v referende alebo ju priamo odmietli“. To však je tak trošičku zavádzajúce, keďže do tých 56 percent je zahrnutá aj odpoveď „asi áno“, spolu s odpoveďami „asi nie“ a „určite nie“.

Na druhej strane, reálna účasť môže byť nižšia než avizovaná prieskumom, takže možnosť, že referendum nebude úspešné, je naozaj stále veľmi otvorená.

Podľa prieskumu muži aj ženy odpovedali približne rovnako. Ľudia nad 50 rokov, ľudia s nižším vzdelaním a občania zo Žilinského, Prešovského, Banskobystrického a Trenčianskeho kraja by sa referenda zúčastnili častejšie. Výrazne väčší záujem o referendum majú voliči strán Smer-SD, Republika, Hlas-SD a SNS.

Nástroj zámerne znefunkčnený

Či už referendum bude uznané za platné alebo nie, je to najsilnejší nástroj demokracie, pretože ako jediný dáva ľuďom možnosť o nejakej otázke rozhodnúť nie prostredníctvom volených zástupcov, ale priamo. Tento nástroj je však na Slovensku (podľa názoru mnohých občanov zámerne) znefunkčnený príliš vysokou hranicou pre uznanie jeho platnosti: tých 50 percent je príliš veľa.

Pri 50-percentnom kvóre je totiž šanca, že sa pomocou referenda môže niečo zmeniť, mizivá, ak len nejde práve o vec, kde je drvivá väčšina občanov za zmenu, čiže o prípad, kde referendum vôbec nie je potrebné, lebo by bolo iba okázalým potvrdením niečoho, čo je vopred jasné, iba vykopávaním otvorených dverí.

Prečo to tak je? Uvažujme spolu: prax ukazuje, že reálne maximum občianskej účasti na akomkoľvek verejnom volebnom akte, vrátane referenda, je niekde okolo 80 percent – treba rátať s tým, že časť občanov vždy bude dočasne neprítomná, časť zo zásady spoločenský život ignoruje, iní sa nemôžu alebo nechcú zúčastniť z pracovných, zdravotných, rodinných, dopravných či akýchkoľvek iných

dôvodov.

A teraz si predstavme modelový prípad. Pri rozhodovaní o veci, kde je napríklad 60 percent občanov za zmenu a 40 percent občanov proti zmene, stačí odporcom zmeny vôbec neprísť k referendu. Ak by sa zástancovia zmeny dostavili aj naozaj v maximálnom reálne možnom počte (80 percent všetkých zástancov zmeny), tak by referendum bolo neplatné (80 percent zo 60 percent celku je iba 48 percent celku, teda menej ako 50). A teda aj 40-percentná menšina odporcov zmeny má reálnu a pohodlnú možnosť v referende „prehlasovať“ 60-percentnú väčšinu ľudí, ktorí chcú referendum v spoločnosti niečo zmeniť.

Tu je ťažké nevidieť zámer majiteľov moci zabetónovať jestvujúce mocenské mechanizmy udržiavajúce spoločnosť v stave, v akom je: kde sa predstiera, že tu je nejaká demokracia (vláda ľudí, vláda väčšiny), hoci v skutočnosti je systém ošetrovaný tak, aby reálne ľudia tú moc do rúk nikdy nemohli dostať.

Vôľa občanov sa raz ráta a inokedy nie?

Je veľmi nespravodlivé, ak k nejakému referendu príde napríklad 40 percent oprávnených voličov a aktuálna vládna moc má právo ich vôľu úplne ignorovať. Je smutným paradoxom našej „demokracie“, že právo odmietnuť požiadavku občanov v referende majú často ľudia, ktorých vo voľbách volilo menej občanov, než bolo tých, ktorí v referende hlasovali za tú požiadavku...

Najdôležitejšie voľby, v ktorých občania rozhodnú o tom, kto dostane moc, sú tie parlamentné. A dokonca aj týchto najdôležitejších volieb sa zúčastňuje len čosi medzi 50 a 60 percentami občanov (za posledných 20 rokov najvyššia účasť v parlamentných voľbách bola 65,8 percenta).

Potom tu máme voľby do Európskeho parlamentu. V eurovoľbách 2019 bola v EÚ priemerná účasť tesne nad 50 percentami, pričom na Slovensku bola najnižšia z celej EÚ, iba 22,74 percenta. Voľby boli platné... takže to stačilo, aby slovenskí europoslanci – či povedzme radšej, europoslanci oficiálne zastupujúci Slovensko (sú tam totiž aj ľudia ako Šimečka či Štefanec) – boli vyslaní do Bruselu, aby tam v mene nás všetkých hlasovali o veciach ako napríklad vyhlásenie Ruska za teroristický štát a podobne.

Ďalej tu máme komunálne voľby. Tie na Slovensku v tomto tisícročí ani raz nedosiahli účasť nad 50 percent, naposledy to bolo 46,1 percenta. Voľby do VÚC potom mávajú ešte omnoho nižšiu účasť, v roku 2005 sa druhého kola zúčastnilo len 11,07 percenta občanov!

Keby sme to merali rovnakým metrom ako referendum – ten najdemokratickejší z prejavov demokracie – platné by väčšinou neboli dokonca ani prezidentské voľby. Napríklad tých posledných z roku 2019 sa v prvom kole zúčastnilo 48,74 percenta občanov a v druhom kole iba 41,79 percenta občanov. Teda ani tá skvelá prezidentka, ktorú dnes máme ako ozdobu na čele nášho štátu, by nebola prezidentkou – prosto by tie voľby neplatili – a ona by bola stále len obyčajnou... no veď viete, čím sa predtým živila.

Zabudli...

V tomto kontexte je doslova poburujúce, že platnosť referenda je obmedzená päťdesiatpercentnou účasťou občanov. O to viac, že toto pravidlo, že referendum je uznané ako relevantný odkaz občanov vláde a parlamentu len ak dosiahne účasť 50 percent, by bolo také ľahké zmeniť: stačilo by jedinú hlasovanie v parlamente a bolo by to hotové. Bolo by treba prepísať v zákone iba pár číslíc: znížiť kvórum na 20, 25, 30, 33 alebo hoci aj 40 percent oprávnených voličov, alebo ho aj úplne odstrániť (áno, dokonca ani to by nijako neohrozilo fungovanie štátu, hoci mnohí režimní odborníci sa takej

predstavy priam desia a múdro teoreticky zdôvodňujú, aká katastrofa by to bola).

Mnohé vlády sľubovali sfunkčnenie referenda, ale potom ako prišli k moci, na tieto sľuby veľmi ochotne „zabudli“. Súčasný stav nefunkčného referenda s 50-percentným kvórom je preto oprávnene možné vnímať ako aroganciu moci, ako doslova sabotáž skutočnej demokracie, čiže vlády ľudí, vlády väčšiny vo vlastnej krajine.

ZDROJ: SITA/HSP